

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IX/1726/2025.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály tervezetének véleményezésével összefüggésben előterjesztett jogorvoslati kérelem tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 142–144. §-aival, 153–161. §-aival, 164. §-ával, 170. §-ával 171. § a) pontjával és 242. §-ával összefüggésben előterjesztett jogorvoslati kérelmet elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 142–144. §-ai, 153–161. §-ai, 164. §-a, 170. §-a 171. § a) pontja és 242. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) indítványozó képviselőjén keresztül (dr. Pecsenye Csaba, OBT elnök) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 36/A. § (1) bekezdése alapján jogorvoslati kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 142–144. §-ai, 153–161. §-ai, 164. §-a, 170. §-a, 171. § a) pontja és 242. §-a alaptörvény-ellenességét és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 108/A. § (9) bekezdés b) pontja alapján e rendelkezéseket a kihirdetésükre visszamenőleges hatállyal semmisítse meg. Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság a Bszi. 108/A. § (9) bekezdés a) pontjára tekintettel a Módtv. 142–144. §-ai, 164. §-a, valamint a 242. §-a tekintetében függessze fel e rendelkezések hatálybalépését.

- [2] 1.1. Az indítványozó szerint a Módtv. előkészítőjeként az igazságügyi miniszter nem biztosította az OBT testületkénti véleményezési jogkörének gyakorlását, amellyel elvonta az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésében alkotmányos védelemben részesített OBT-tag bírák feladat- és hatáskörét, ezáltal csorbította közjogi státuszukat az igazgatási-felügyeleti tevékenységüket illetően.
- [3] Az indítvány hangsúlyozza, hogy a jelen konkrét esetben, valamint a 2023. június 1-jét követően folytatott jogszabály-előkészítési gyakorlatban a jogszabály-előkészítő figyelmen kívül hagyja, hogy az OBT az Alaptörvény értelmében testületi szerv, és a véleményezésre biztosított határidő kijelölése nincs figyelemmel erre a tényre. A rövid határidők eleve lehetetlenné teszik a testületi szerv állásfoglalását, mivel teljesen kivitelezhetetlen a testületi szerv jogszerű módon történő összehívása. Az OBT álláspontja szerint semmilyen garancia nincs az érdemi véleményezésre és kizárólag az előterjesztőn múlik a véleményezési határidő kijelölése. A véleményezésre rendszerint szűk határidő áll rendelkezésre, ami az elmélyült szakmai álláspont kifejtésére nem elegendő.
- [4] Jelen esetben 2025. április 4-én (pénteken) a munkaidő végén, 13 óra 34 perckor érkezett meg a nagy terjedelmű előterjesztés, a véleményezésre nyitva álló – meghosszabbított – határidő 2025. április 17-e volt.
- [5] Az OBT az indítvány szerint testületként a jogszabály előkészítése során nem élhetett a Bszi.-ben biztosított véleményezési jogával, mivel a törvény-előkészítést végző igazságügyi miniszter elvonta a testület véleményezési jogát. A Bszi.-ben meghatározott véleményezési jog tekintetében teljes egészében hiányoznak a véleményezési jog gyakorlásával összefüggő, a jogalkotási eljárást érintő alkotmányos követelmények és garanciák.
- [6] 1.2. Az indítvány szerint a Módtv. 142–144. §-ai, 153–161. §-ai, 164. §-a, 170. §-a, 171. § a) pontja és 242. §-a tekintetében közjogi érvénytelenség áll fenn, így tartalmuktól függetlenül, formailag sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, figyelemmel az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésének sérelmére.
- [7] Az indítvány a közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos alkotmánybíróági gyakorlat részletes bemutatását követően azt emelte ki, hogy jelen ügyben a véleményezési jogkör gyakorlása nem az igazságügyi miniszter eseti döntésén, hanem sarkalatos törvényi rendelkezésen alapul [Bszi. 103. § (1) bekezdés], amely kifejezetten azt szolgálja, hogy az OBT kötelező véleményadási jogköreinek a kiterjesztése révén az igazságszolgáltatási rendszer még kiegyensúlyozottabb legyen.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint az igazságügyi miniszter nem tett eleget a Bszi. 108/A. § (9) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, mert az OBT mint testület véleményezési jogkörét elvonta a meghatározott rövid határidőre tekintettel, ráadásul a plusz jogosultsággént létesített véleményezési jog semmilyen garanciát nem élvezett a jogszabály-előkészítés vonatkozásában. A Módtv. támadott rendelkezései közjogi, azaz formai érvénytelenségben szenvednek, mivel a sarkalatos törvényben

biztosított testületi véleményezési jog negligálása a Bszi. rendelkezésein kívül magát az Alaptörvényt is sérti.

- [9] 1.3. Mindezek alapján az indítványozó kérte a Módtv. 142–144. §-ai, 153–161. §-ai, 164. §-a, 170. §-a, 171. § a) pontja és 242. §-a alaptörvény-ellenessége megállapítását, és e rendelkezéseknek a törvény kihirdetésére visszamenőleges hatályú megsemmisítését. Álláspontja szerint a visszamenőleges hatályú megsemmisítés oka az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésének és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelme.
- [10] 1.4. Az indítványozó a Bszi. 108/A. § (9) bekezdés a) pontjára tekintettel kérte, hogy az Alkotmánybíróság a Módtv. 142–144. §-ai, 164. §-a, 242. §-a tekintetében függessze fel a hatálybalépést, mivel álláspontja szerint az Alaptörvény és a jogbiztonság védelme ezt követeli meg. Úgy véli, amennyiben az Alkotmánybíróság nem függeszti fel e rendelkezések hatálybalépését, majd az Alkotmánybíróság jogorvoslati kérelemről hozott döntése a hatályba lépett jogintézmények formai szempontú megsemmisítését eredményezi, akkor az az igazságszolgáltatás működését kiszámíthatatlanná teszi.

II.

- [11] A Bszi.-nek az indítvány alapján felhívott rendelkezései:

„103. § (1) Az OBT az általános központi igazgatás területén

b) a bíróságokat érintő jogszabály alkotására tehet javaslatot a jogszabályalkotás kezdeményezésére jogosultnál, valamint véleményezi – az önkormányzati rendeleteket kivéve – az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabályok tervezetét,”

„108/A. § (9) Az OBT az Alkotmánybírósághoz fordulhat jogorvoslatért abban az esetben is, ha a jogszabály előkészítéséért felelős szerv nem tette lehetővé az OBT számára a 103. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogszabály tervezetének a véleményezését. A jogorvoslati kérelem elbírálása során a (2)–(8) bekezdésben foglaltakat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) ha az OBT jogorvoslati kérelmében erre irányuló konkrét kérelmet terjeszt elő, az Alkotmánybíróság a kihirdetett, de hatályba nem lépett, e bekezdés szerinti jogszabály vizsgálata során kivételesen felfüggesztheti a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatálybalépését, ha súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése, az Alaptörvény vagy a jogbiztonság védelme érdekében azonnali intézkedésre van szükség,

b) ha az Alkotmánybíróság azt állapítja meg, hogy az OBT jogorvoslati kérelme megalapozott, a jogszabályt megsemmisíti.”

III.

- [12] 1. Az Abtv. 36/A. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a Bszi. 108/A. § (9) bekezdésében meghatározott jogosult által benyújtott, határozott kérelmet tartalmazó jogorvoslati kérelemre vizsgálja, hogy a kötelezett eleget tett-e a Bszi. 108/A. § (9) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek.
- [13] 2. A Bszi. 108/A. § (2) bekezdése alapján a jogorvoslati kérelmet a jogszabály kihirdetését követő 15 napon belül kell előterjeszteni. A Módtv. kihirdetésére a Magyar Közlönyben 2025. június 19-én került sor, a jogorvoslati kérelmet pedig a hiánypótlási felhívásra érkezett indítvány-kiegészítés alapján az indítványozó képviselőjében eljáró OBT elnök 2025. június 26-án, határidőben terjesztette elő.
- [14] 3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt – jelen jogorvoslati eljárásra vonatkoztatható – követelményeket illetően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határozott kérelmet tartalmaz. Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá, amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; valamint kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [15] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Módtv. indítvánnyal felhívott rendelkezései az igazságszolgáltatási rendszert érintik, így e jogszabályi rendelkezéseket illetően vizsgálható, hogy a jogszabály előkészítéséért felelős szerv mint kötelezett lehetővé tette-e az OBT számára a jogszabály tervezetének véleményezését.
- [16] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó közjogi érvénytelenségre vonatkozó érvelése valójában absztrakt utólagos normakontroll eljárás lefolytatására és mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányul, amelyek indítványozására az OBT sem általánosságban, sem jelen jogorvoslati eljárás keretében nem jogosult. Az OBT a közjogi érvénytelenség körében kifejtett érvelésével valójában a Bszi. 108/A. § (9) bekezdésének megsértése esetére kívánt új jogkövetkezményt meghatározni. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az indítványt e vonatkozásban visszautasította.
- [17] 6. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a Módtv. a 142–144. §-ai, 164. §-a, valamint a 242. §-a hatálybalépésének felfüggesztése körében előadott érvelése

tekintetében megállapította, hogy a jogszabályi rendelkezések hatálybalépése felfüggesztésének megalapozáshoz szükséges, a Bszi. 108/A. § (9) bekezdés *a)* pontja szerinti körülményeket az indítványozó nem igazolta, így az érdemi elbírálásra alkalmatlan volt.

IV.

- [18] A jogorvoslati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [19] 1. Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény 2023. június 1-jei hatállyal módosította az Abtv.-t, amelynek a módosítással beiktatott 36/A. § (1) bekezdése az Alkotmánybíróság új, *sui generis* hatásköréként hozta létre az OBT indítványára lefolytatható jogorvoslati eljárást.
- [20] 1.1. Az Abtv. 36/A. § (1) bekezdése értelmében a jogorvoslati eljárásra az OBT indítványára akkor kerülhet sor, ha a Bszi. 108/A. § (9) bekezdése alapján a jogszabály előkészítéséért felelős szerv nem tette lehetővé az OBT számára, hogy az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabály tervezetét véleményezze.
- [21] Az Alkotmánybíróság e hatáskörében tehát kizárólag azt vizsgálja, hogy a jogszabály előkészítéséért felelős szerv mint kötelezett ténylegesen eleget tett-e a Bszi. 108/A. § (9) bekezdésében foglalt törvényi kötelezettségének, a kötelezettség megszegése által okozott-e jogsérelmet az OBT-nek.
- [22] 1.2. A jogorvoslati eljárás elengedhetetlen feltétele az egyedi jogsérelem léte, amelyet minden esetben a jogorvoslati eljárás kezdeményezőjének, azaz az OBT-nek kell állítania és egyben bizonyítania. A jogsérelem pedig kizárólag az lehet, hogy a jogszabály előkészítéséért felelős szerv az adott igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabály tervezetének véleményezését az OBT számára ténylegesen nem tette lehetővé.
- [23] 1.3. A jogsérelmet az Alkotmánybíróság tehát mindig valamely konkrét, az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabály tervezetének véleményezési eljárása körében egyedi tényállás mellett vizsgálja, a jogorvoslati eljárás az Alkotmánybíróság e hatáskörében nem általánosságban teszi lehetővé a jogszabályok tervezetének véleményezésére vonatkozó jogszabályi előírások vagy azok gyakorlati alkalmazásának felülvizsgálatát.
- [24] 1.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 36/A. § (1) bekezdésén alapuló hatáskörét is az egyes alkotmánybírósági eljárások típuskényszerének, a hatáskörök egyértelmű elhatárolásának figyelembevételével értelmezi, így e hatáskörben más eljárás kezdeményezésére nincs lehetőség.

- [25] 2. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben az indítvány és annak kiegészítése alapján a tényállás tisztázása körében az alábbiakat tárta fel.
- [26] 2.1. Az indítványhoz csatolt levelek alapján megállapítható, hogy az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára 2025. április 4-én az igazságügyi törvények módosításáról szóló törvényjavaslat egyeztetésére kérte fel az OBT elnökét azzal, hogy a tervezettel kapcsolatos szakmai álláspontját 2025. április 11. napjáig fejtsse ki.
- [27] Az indítványozó kérelmére az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára a szakmai véleményezésre rendelkezésre álló határidőt 2025. április 10-én 2025. április 17-ig meghosszabbította.
- [28] 2.2. Az Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívására érkezett indítvány-kiegészítésben az OBT arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy 2025. április 11-én, a véleménynyilvánításra eredetileg nyitva álló határidőben megküldte az Igazságügyi Minisztérium számára a szakmai álláspontját tartalmazó választ.
- [29] 2.3. Az OBT honlapján (<https://obt-jud.hu/sites/default/files/sajtokozlomenyek-mellekletek/Eszrevetelek-OBT-20250422.pdf>) megtalálható a 2025. április 11-i keltezésű, 18 oldalas „Észrevételek az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló javaslatához” elnevezésű dokumentum.
- [30] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az OBT valóban jogsérelmet szenvedett-e.
- [31] 3.1. Az indítványozó a jogsérelmét abban látta, hogy az OBT testületként a jogszabály előkészítése során nem élhetett a Bszi.-ben biztosított véleményezési jogával, mivel azt a törvény-előkészítést végző igazságügyi miniszter elvonta. Érvelése alapján egyrészt a véleményezésre nyitva álló határidő a törvényjavaslat terjedelméhez képest túlságosan rövid volt, másrészt a rendelkezésre nyitva álló idő alatt nem volt lehetőség a testületi ülés összehívására.
- [32] 3.2. Tényszerűen megállapítható azonban, hogy az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára a szakmai véleményezésre 2025. április 4-én megküldte az igazságügyi törvények módosításáról szóló törvényjavaslat tervezetét. A törvényjavaslat véleményezésére eredetileg 7 nap, a meghosszabbított határidő következtében összesen 14 nap állt az indítványozó rendelkezésére. Az OBT az eredetileg rendelkezésre álló határidőben, 2025. április 11-én megküldte az Igazságügyi Minisztérium számára a szakmai álláspontját tartalmazó választ.
- [33] 3.3. Sem a Bszi., sem a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) nem határozza meg általánosan a véleményezésre nyitva álló határidőt, azt az adott jogalkotási eljárás keretében a jogszabály előkészítőjére bízta.

- [34] Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárás keretében nem azt vizsgálja, hogy a jogszabály előkészítéséért felelős szerv által meghatározott, rendelkezésre álló határidő önmagában elegendő volt-e az OBT számára szakmai álláspontjának kifejtésére, hanem azt, hogy az OBT tudott-e igazolni olyan objektív körülményt, amely alapján megállapítható, hogy a véleményezési jogát a jogszabály előkészítéséért felelős szerv ténylegesen megsértette.
- [35] 3.4. Az indítvány-kiegészítésben az OBT részletesen ismertette a jogszabály tervezetek véleményezése során követett eljárásrendjét.
- [36] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OBT indítványban kifejtett érvelésével ellentétben a Módtv. tervezetének véleményezése a rendes testületi ülés összehívása nélkül sem lehetetlenült el.
- [37] 3.5. Fentiek alapján az Alkotmánybíróság jogsérelmet nem tárt fel, ezért a jogorvoslati kérelmet elutasította.
- [38] A határozatot az Alkotmánybíróság az Abtv. 44. § (1) bekezdés első mondata alapján teszi közzé a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2025. szeptember 9.

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
Dr. Juhász Miklós

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró